

МІНІСТЕРСТВО МОЛОДІ ТА СПОРТУ

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО

VI ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

МОЛОДИХ УЧЕНИХ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

ПРИСВЯЧЕНА 80-РІЧЧЮ ЛДУФК ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО

ІННОВАЦІЇ, ГОСТИННІСТЬ, ТУРИЗМ: НАУКА, ОСВІТА, ПРАКТИКА

ЗБІРНИК

21.05.2026

УДК 338.48-6:641/642

Єлизавета Пясецька
студентка спеціальності «Готельно-ресторанна справа»
Науковий керівник: Марія Паска
д-р вет. наук, професор,
завідувач кафедри готельно-ресторанного бізнесу
Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського

КАВОВА КАРТА ЗАПОРІЖЖЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ГАСТРОНОМІЧНОГО ТУРИЗМУ

У зв'язку із війною, поточний стан розвиненості прифронтових міст не є достатньо висвітленим в очах громадськості. Це пов'язано із небезпечністю перебування в таких містах, що сильно ускладнює туризм.

Фахівці розповідають, що через прогресування війни деякі заклади з різних причин вимушені були закритися: хтось виїхав у більш безпечні регіони, хтось намагається перевести свій бізнес в інші міста, де немає таких загроз. Проте, містяни демонструють бажання розвивати економіку Запоріжжя – за 2025 рік в місті відкрилося 2 245 ФОПів. Існуючі заклади, які змогли масштабуватися, розширили свій бізнес і залучили нових гостей. Станом на 2025 рік, запорізькі ФОПи надають місця праці для 20817 мешканців міста.

Говорячи про Запоріжжя, важливим є підкреслити прагнення містян до розвитку підприємництва та покращення умов для життя та дозвілля навіть в умовах щоденних обстрілів, про це свідчать і цифри - згідно даних Державного Агенства розвитку туризму України (ДАРТ), за період з січня по жовтень 2025 року, туристичний збір міста склав 1,3 мільйона гривень. Попри це, обізнаність українців щодо актуального туристичного потенціалу міста залишається недостатнім. Одним із перспективних варіантів покращити імідж міста на туристичній арені є кавова культура міста, що представлена сучасними кав’ярнями, авторськими закладами та локальними ініціативами.

Формування кавового маршруту Запоріжжям дозволяє показати його з іншого боку - не просто прифронтовим містом, а простором щоденного життя, сучасної культури та гастрономічних практик, що продовжує жити та розвиватися, втілювати цікаві ідеї, незалежно від зовнішніх обставин.

Метою даної роботи є висвітлення актуального стану розвитку туризму в Запоріжжі, визначиння точок прив'язки туристів в кавовій індустрії та їх релевантність відносно збільшення туристичних потоків.

Незалежно від близькості до лінії бойового зіткнення, нові заклади із розвиненою кавовою культурою з'являються в місті регулярно – за період з січня по листопад 2025 року в Запоріжжі відкрилося 316 закладів ресторанного господарства. В умовах війни і відключень світла, підприємці продовжують підтримувати існування своїх бізнесів та залучають додаткове обладнання для подолання складнощів, зокрема інвертори і генератори. Саме з цієї причини більшість кав'ярень функціонують при відсутності електропостачання по 15 годин на день та створюють конкуретне середовище, що змушує всю запорізьку індустрію гостинності розвиватися та привносити щось нове. Таким чином, потенціал до туризму не втрачається на фоні війни, а заклади продовжують довершуватися, щоб зацікавити споживача.

Кавова спільнота в Україні є дуже розвиненою – професіонали активно обмінюються досвідом, організовують цікаві заходи та просувають кавову культуру. Важливою є цінність такої комунікації, адже її залучення є чудовии інструментом, щоб направити туристичні потоки до Запоріжжя. Одним із варіантів це зробити є створення кавової карти міста, де міститиметься інформація щодо всіх кав'ярень, які вартують відвідування задля отримання унікального смакового досвіду. Для створення кавової карти необхідно провести відбір закладів за чітко визначеними критеріями, щоб до туристичного маршруту потрапили справді цінні екземпляри. Відбір має здійснюватися за якістю зерна, наявністю альтернативних методів заварювання, оригінальністю меню, кваліфікацією працівників і рівнем сервісу, концепцією, зручністю розташування та наявністю мерч-продукції, адже для туристів важливо мати змогу закарбувати спогади в щось фізичне.

Кавова карта може бути реалізована у вигляді онлайн-застосунку, де користувачі могли б ділитися своїм досвідом та враженнями, давати рекомендації для майбутніх туристів. Така карта може містити інформацію щодо розташування закладів, рекомендованих або найпопулярніших напоїв, актуальної наявності зерна та сувенірів і, навіть, туристичні маршрути від кожної кав'ярні до видатних частин міста, щоб можна було піти на прогулянку із кавою. Також, такий застосунок міг би надавати змогу зробити свій внесок та порекомендувати заклад для залучення в Кавову карту, описати, чим саме він особливий і важливий для гастрономічного та емоційного досвіду туристів. Ця опція спонукала б туристів відвідувати заклади поза загальним маршрутом і формувати враження щодо розвитку міста. Залучити можна і запорізьких обсмажчиків кави – започаткувати екскурсії на виробництво та показати, що навіть такі процеси можуть відбуватися у прифронтовому місті.

З боку самого Запоріжжя, критично важливим буде створення відповідної інфраструктури цивільного захисту вздовж маршруту – бомбосховищ, аби туристи почувалися безпечно протягом всієї подорожі та змогли закарбувати в пам'яті тільки приємні враження.

За створення такого проекту, для Запоріжжя відкриватиметься простір для співпраці з іншими містами для організації навчань бариста, кавових турів або долучення до екскурсійних маршрутів, адже протягом подорожі туристам необхідні не тільки проживання та пам'ятки, а і харчування.

Суттєва переваги створення Кавової карти – спонукання мешканців самого Запоріжжя до дослідження міського простору та переосмислення місця свого проживання. Таким чином, в проект буде залучено як внутрішніх туристів, так і зовнішніх, що позитивно вплине на економіку та підтримає діяльність малого та середнього бізнесів і стимулюватиме підприємницьку діяльність, що є вкрай важливим для країни в умовах війни.

Як висновок можна виділити, що впровадження Кавової карти дасть змогу Україні побачити Запоріжжя не тільки як прифронтове місто, а і як сучасний розвинений простір, що прагне до розвитку та відкритий до нових рішень.

Ключові слова: кава, туризм, війна, гостинність

Список використаних джерел:

1. Державне агентство розвитку туризму України. За літо місцеві бюджети отримали 91,7 млн грн туристичного збору. URL: https://www.tourism.gov.ua/blog/za-lito-miscevi-byudzheti-otrimali-91-7-mln-grn-turistichnogo-zboru (дата звернення: 28.04.2026).

2. Відбудова Запоріжжя. Що відбувається з локальним туризмом у Запорізькій області на 3-й рік великої війни. URL: https://vidbudova.zp.ua/shcho-vidbuvaietsia-z-lokalnym-turyzmom-u-zaporizkii-oblasti-na-3-rik-velykoi-viiny / (дата звернення: 28.04.2026).

3. Inform.zp.ua. Нові заклади у Запоріжжі: які кафе, магазини та бізнеси відкрилися у 2025 році. URL: https://www.inform.zp.ua/uk/2025/12/17/348904_novi-zaklady-u-zaporizhzhi-yaki-kafe-magazyny-ta-biznesy-vidkrylysya-u-2025-roczi / (дата звернення: 29.04.2026).